

Muusika ainekava

Sisukord

Õppesisu ja õpitulemused I kooliastmes	3
1. klass	3
2. klass	6
3. klass	9
Õppesisu ja õpitulemused II kooliastmes	12
4. klass	12
5. klass	16
6. klass	19
Õppesisu ja õpitulemused III kooliastmes	23
7. klass	23
8. klass	26

Muusika ainekava

Õppeaine	Nädalatunde klassiti												
	1. kl	2. kl	3. kl	I kokku	4. kl	5. kl	6. kl	II kokku	7. kl	8. kl	9. kl	III kokku	KOKKU
Muusika	2	2	2	6	2	2	1	5	2	1		3	14

Õppesisu ja õpitulemused I kooliastmes

1. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (F. Pacius), Mu koduke (A. Kiis), Tiliseb, tiliseb aisakell (L. Wirkhaus); Lapsed, tupp (lastelaul), Kevadel (Juba linnukesed), Numbrilaul (R. Pajusaar), Teerull, Üksinda ma kõnnin metsas

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades; väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;

tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

4. Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

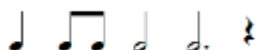
Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega ;
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp
  - koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, orkester, helilooja, sõnade autor;
  - muusikapala, salm, refrään, polka, valss, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

Õppesisu:

1. Laulmine

- ühehäälnelise laulmine ja osalemine koolikooris;

meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi

2. Pillimäng

mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel

3. Muusikaline liikumine

- muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu; oskussõnavara kasutades; esinemisjulguse ja -oskuse arendamine

4. Omalooming

- vaba musitseerimine;

- õpitud mudelite kasutamine musitseerimisel;
- loovuse suunamine, selle äratundmine; muusika meeleolu või laulu sõnade järgi liikumise loomine

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

- kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades

6. Muusikaline kirjaoskus

- lihtsamate laulude noodist laulmine; rütmi tundmine; noodijoonestiku tundmine;
- duur- ja moll astmerea tundmine;
- JO- võtme kasutamine ja liikumine;
- eakohaste muusikaterminite kasutamine tunnis ja musitseerimisel;
- noodi kirjutamine noodijoonele ja vahesse;
- õpitud kirjaoskuse kasutamine kõikides musitseerimisvaldkondades

Õppekäigud

õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne

Digipädevused

1. Teabe haldamine:

- oskus otsida, leida, töödelda, salvestada ja kasutada veebis infot, faile;
- oskus kasutada digivahendeid.

2. Suhtlemine digikeskkondades:

- oskus kasutada suhtlemisel digivahendeid: telefon, tahvel, arvuti;
- oskus kasutada suhtlemisvõrgustikke ja veebikogukondi;
- oskus kasutada meili.

3. Sisuloome:

- oskus koostada, kasutada, täiendada, muuta elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio);
- oskus kasutada vastavalt vanusele erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, Youtube, Dropbox, Spotify, Facebook, Instagram, Google Drive, Musescor jne);
- oskus enda loodud sisu toimetada, täiendada ja muuta;
- oskus ja teadlikkus seoses autoriõiguse ja autoriõiguseta materjali kasutamisel.

4. Turvalisus:

- teadlikkus privaatsuse küsimustest, küberkiusamise olemusest, tehnoloogiliste vahendite kasutamisega seotud terviseriskidest.

5. Probleemi lahendus:

- oskus lahendada lihtsamaid tehnilisi probleeme (rikkeid);
- oskus hinnata probleemi ja leida lahenduseks vahendid.

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine**- aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht.
2. **Pillimäng**- musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi.
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine ning teostamine, loomingulisus.
4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistest aruteludes.
5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine.
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

2. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulurepertuaarist tulenevalt tutvub vajadusel noodikirjamärkidega: *fermaat, senjo, latern, volt*;
- laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (F. Pacius), Kui sul tuju hea (ameerika lastelaul), Mutionu pidu (eesti lastelaul), Rongisõit (G. Ernesaks), Hanepojad (saksa lastelaul), Mu koduke (A. Kiis), Tiliseb, tiliseb aisakell (L. Wirkhaus), Oh, kuusepuu (saksa jõululaul).

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu;
- mängib võimetekohaselt 6-keelsel väikekandelil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades ning kasutab neid musitseerides

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge

4. Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega;
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; seostab muusikapala selle autoritega.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
  - koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
  - muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

Õppesisu:

1. Laulmine

- ühehäälneline laulmine ja osalemine koolikooris;
  - meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi
- 2. Pillimäng**
- mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
  - omandab võimetekohaselt 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmaseid mänguvõtteid (pillide olemasolul).
- 3. Muusikaline liikumine**
- muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu; oskussõnavara kasutades;
  - esinemisjulguse ja -oskuse arendamine
- 4. Omalooming**
- vaba musitseerimine;
  - õpitud mudelite kasutamine musitseerimisel ;
  - loovuse suunamine, selle äratundmine;
  - muusika meeleolu või laulu sõnade järgi liikumise loomine.
- 5. Muusika kuulamine ja muusikalugu**
- kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
  - muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades
- 6. Muusikaline kirjaoskus**
- lihtsamate laulude noodist laulmine; rütmi tundmine; noodijoonestiku tundmine;
  - duur- ja moll astmerea tundmine;
  - JO- võtme kasutamine ja liikumine;
  - eakohaste muusikaterminite kasutamine tunnis ja musitseerimisel;
  - noodi kirjutamine noodijoonele ja vahesse;
  - õpitud kirjaoskuse kasutamine kõikides musitseerimisvaldkondades.

Õppekäigud

õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne

Digipädevused

1. Teabe haldamine:

- oskus otsida, leida, töödelda, salvestada ja kasutada veebis infot, faile;
- oskus kasutada digivahendeid.

2. Suhtlemine digikeskkondades:

- oskus kasutada suhtlemisel digivahendeid: telefon, tahvel, arvuti;
- oskus kasutada suhtlemisvõrgustikke ja veebikogukondi;
- oskus kasutada meili.

3. Sisuloome:

- oskus koostada, kasutada, täiendada, muuta elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio);
- oskus kasutada vastavalt vanusele erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, Youtube, Dropbox, Spotify, Facebook, Instagram, Google Drive, Musescore jne);

- oskus enda loodud sisu toimetada, täiendada ja muuta;
- oskus ja teadlikkus seoses autoriõiguse ja autoriõiguseta materjali kasutamisel.

4. Turvalisus:

- teadlikkus privaatsuse küsimustest, küberkiusamise olemusest, tehnoloogiliste vahendite kasutamisega seotud terviseriskidest.

5. Probleemi lahendus:

- oskus lahendada lihtsamaid tehnilisi probleeme (rikkeid);
- oskus hinnata probleemi ja leida lahenduseks vahendid.

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine**- aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht.
2. **Pillimäng**- musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi.
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumine ning teostamine, loomingulisus.
4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes.
5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine.
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

3. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulurepertuaarist tulenevalt tutvub vajadusel noodikirjamärkidega: *fermaat, senjo, latern, volt, pide*
- laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (F. Pacius), Teele, teele kurekesed, karjapoiss (soome rahvalaul), Kellalapsed (E.-M. Kongo), Loomariik (I. Garšnek), Uhti, uhti uhkesti (rahvaviis), Kinga rock (J. Ollaranta)

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu;
- mängib võimetekohaselt 6-keelsel väikekandelil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades ning kasutab neid musitseerides.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge

4. Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

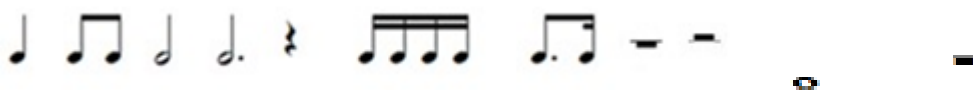
Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega ;
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; seostab muusikapala selle autoritega

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes

- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;

- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat; laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õppesisu:

1. Laulmine

- ühehäälnelise laulmine ja osalemine koolikooris;
- meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi

2. Pillimäng

- mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- omandab võimetekohaselt 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmaseid mänguvõtteid (pillide olemasolul).

3. Muusikaline liikumine

- muusikapala meelega väljendamine liikumise kaudu; oskussõnavara kasutades;
- esinemisjulguse ja -oskuse arendamine

4. Omalooming

- vaba muusitseerimine;
- õpitud mudelite kasutamine muusitseerimisel;
- loovuse suunamine, selle äratundmine;
- muusika meelega või laulu sõnade järgi liikumise loomine

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

- kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades

6. Muusikaline kirjaoskus

- lihtsamate laulude noodist laulmine; rütmi tundmine; noodijoonestiku tundmine;
- duur- ja moll astmerea tundmine;
- JO- võtme kasutamine ja liikumine;
- eakohaste muusikaterminite kasutamine tunnis ja muusitseerimisel;
- noodi kirjutamine noodijoonele ja vahesse;
- õpitud kirjaoskuse kasutamine kõikides muusitseerimisvaldkondades

Õppekäigud

- õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

Digipädevused

1. Teabe haldamine:

- oskus otsida, leida, töödelda, salvestada ja kasutada veebis infot, faile;
- oskus kasutada digivahendeid.

2. Suhtlemine digikeskkondades:

- oskus kasutada suhtlemisel digivahendeid: telefon, tahvel, arvuti;
- oskus kasutada suhtlemisvõrgustikke ja veebikogukondi;
- oskus kasutada meili.

3. Sisuloome:

- oskus koostada, kasutada, täiendada, muuta elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio);
- oskus kasutada vastavalt vanusele erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, Youtube, Dropbox, Spotify, Facebook, Instagram, Google Drive, Musescore jne);
- oskus enda loodud sisu toimetada, täiendada ja muuta;
- oskus ja teadlikkus seoses autoriõiguse ja autoriõiguseta materjali kasutamisel.

4. Turvalisus:

- teadlikkus privaatsuse küsimustest, küberkiusamise olemusest, tehnoloogiliste vahendite kasutamisega seotud terviseriskidest.

5. Probleemi lahendus:

- oskus lahendada lihtsamaid tehnilisi probleeme (rikkeid);
- oskus hinnata probleemi ja leida lahenduseks vahendid.

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine** - aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht;
2. **Pillimäng** - musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumise ning teostamine, loomingulisus;
4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine;
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

Õppesisu ja õpitulemused II kooliastmes

4. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulurepertuaarist tulenevalt tutvub mõistetega: fermaat, volt, senjo, latern, eeltakt;
- laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (F. Pacius), Igal ühel oma pill (rahvalik viis), Kukeke (läti rahvaviis), Taat, ära maga (rahvalaul), Minu õpetaja (V. Lipand)

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

4. Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist

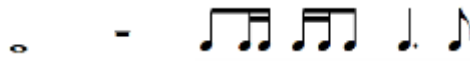
5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C-a;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
  - eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli;
  - vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
  - tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
  - tempo, *ritenuto*, *accelerando*, *dünaamika*, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzo-forte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.
- **Õppesisu:**
  - 1. Laulmine**
    - ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
    - kahe- või kolmehäälne laulmine koolikooris
  - 2. Pillimäng**
    - pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes
  - 3. Muusikaline liikumine**
    - eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
    - muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes
  - 4. Omalooming**
    - esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
    - muusikalise mõtlemise ja loovuse arendamine omaloomingu kaudu
  - 5. Muusika kuulamine ja muusikalugu**
    - muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
    - muusika kuulamise kaudu analüüsivõime ja võrdlemisoskuse arendamine;
    - omandatud muusika oskussõnade kasutamine muusikapalade iseloomustamisel; oma arvamuse põhjendamine ja avaldamine
  - 6. Muusikaline kirjaoskus**
    - relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
    - erinevate õpitud rütmide kasutamine laulude õppimisel;

- 2-, 3-, 4- peale taktimõõdu õppimine ja kasutamine;
- relatiivse helikõrguste ja absoluutsete helikõrguste seoste selgitamine ja kasutamine;
- viiulivõtme ja JO- võtme seoste selgitamine ja kasutamine;
- duuri ja molli äratundmine ja kasutamine, C- a helistikupaari tundmine;
- kõikides muusikalistes tegevustes õpitud muusikalise kirjaoskuse kasutamine

Õppekäigud

teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Digipädevused

1. Teabe haldamine:

- oskus otsida, leida, töödelda, salvestada ja kasutada veebis infot, faile;
- oskus kasutada digivahendeid.

2. Suhtlemine digikeskkondades:

- oskus kasutada suhtlemisel digivahendeid: telefon, tahvel, arvuti;
- oskus kasutada suhtlemisvõrgustikke ja veebikogukondi;
- oskus kasutada meili.

3. Sisuloome:

- oskus koostada, kasutada, täiendada, muuta elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio);
- oskus kasutada vastavalt vanusele erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, Youtube, Dropbox, Spotify, Facebook, Instagram, Google Drive, Musescore jne);
- oskus enda loodud sisu toimetada, täiendada ja muuta;
- oskus ja teadlikkus seoses autoriõiguse ja autoriõiguseta materjali kasutamisel.

4. Turvalisus:

- teadlikkus privaatsuse küsimustest, küberkiusamise olemusest, tehnoloogiliste vahendite kasutamisega seotud terviseriskidest.

5. Probleemi lahendus:

- oskus lahendada lihtsamaid tehnilisi probleeme (rikkeid);
- oskus hinnata probleemi ja leida lahenduseks vahendid.

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine**- aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht.
2. **Pillimäng**- musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi.
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine ning teostamine, loominguilisus.

4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes.
5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine.
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

5. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (F. Pacius), Kui Kungla rahvas (K. A. Hermann), Mu isamaa armas (saksa rahvalaul), Puhu tuul (läti rahvalaul), Sinine vagun (V. Šainski)

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid

4. Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

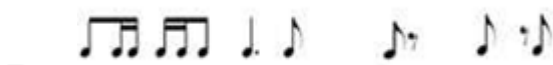
Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega;
- on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid

muusikalistes tegevustes:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G- e, F-d;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
  - eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhihelihelistiku märgid, diees, bemoll, bekarr
  - vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
  - tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
  - tempo, *ritenuto*, *accelerando*, *dünaamika*, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzo-forte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

Õppesisu:

1. Laulmine

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälnelaulmine koolikooris.

2. Pillimäng

- pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes

3. Muusikaline liikumine

- eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes

4. Omalooming

- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- muusikalise mõtlemise ja loovuse arendamine omaloomingu kaudu.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- muusika kuulamise kaudu analüüsivõime ja võrdlemisoskuse arendamine;
- omandatud muusika oskussõnade kasutamine muusikapalade iseloomustamisel;
- oma arvamuse põhjendamine ja avaldamine;
- erinevate kooriliikidega tutvumine, nende kuulamine, eristamine;
- Eesti rahvalaulu ja rahvamuusika traditsioonide omandamine;
- Soome, Läti, Vene, Leedu, Rootsi, Norra muusikatradsioonidega tutvumine; musitseerimine

6. Muusikaline kirjaoskus

- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- erinevate õpitud rütmide kasutamine laulude õppimisel;
- 2-, 3-, 4- peale taktimõõdu õppimine ja kasutamine;
- relatiivse helikõrguste ja absoluutsete helikõrguste seoste selgitamine ja kasutamine;
- viulivõtme ja JO- võtme seoste selgitamine ja kasutamine;
- duuri ja molli äratundmine, kasutamine; C-a helistikupaari tundmine; G-e, F-d helistikupaariga tutvumine vajadusel;
- kõikides muusikalistes tegevustes õpitud muusikalise kirjaoskuse kasutamine.

Õppekäigud

- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Digipädevused

1. Teabe haldamine:

- oskus otsida, leida, töödelda, salvestada ja kasutada veebis infot, faile;
- oskus kasutada digivahendeid.

2. Suhtlemine digikeskkondades:

- oskus kasutada suhtlemisel digivahendeid: telefon, tahvel, arvuti;
- oskus kasutada suhtlemisvõrgustikke ja veebikogukondi;
- oskus kasutada meili.

3. Sisuloome:

- oskus koostada, kasutada, täiendada, muuta elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio);
- oskus kasutada vastavalt vanusele erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, Youtube, Dropbox, Spotify, Facebook, Instagram, Google Drive, Musescor jne);
- oskus enda loodud sisu toimetada, täiendada ja muuta. Oskus ja teadlikkus seoses autoriõiguse ja autoriõigusega materjali kasutamisel.

4. Turvalisus:

- teadlikkus privaatsuse küsimustest, küberkiusamise olemusest, tehnoloogiliste vahendite kasutamisega seotud terviseriskidest.

5. Probleemi lahendus:

- oskus lahendada lihtsamaid tehnilisi probleeme (rikkeid);
- oskus hinnata probleemi ja leida lahenduseks vahendid

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine**- aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht.
2. **Pillimäng**- musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis.
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumine ning teostamine, loomingulisus.
4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes.
5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine.
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

6. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;

- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja ühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (F. Pacius), Kui Kungla rahvas (K. A. Hermann), Mu isamaa armas (saksa rahvalaul), Kas tunned maad? (F. Berat/M. Veske), My Bonnie (šoti rahvalaul), Laul Põhjamaast (Ü. Vinter).

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;
- seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

4. Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämber ja vorm;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega;

- on tutvunud Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari ja Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G- e, F-d;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
  - eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
  - vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
  - tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
  - tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, *dünaamika*, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

Õppesisu:

1. Laulmine

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris.
- **Pillimäng**
- pillimänguuskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes.

2. Muusikaline liikumine

- eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes.

3. Omalooming

- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- muusikalise mõtlemise ja loovuse arendamine omaloomingu kaudu.

4. Muusika kuulamine ja muusikalugu

- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- muusika kuulamise kaudu analüüsivõime ja võrdlemisoscuse arendamine;
- omandatud muusika oskussõnade kasutamine muusikapalade iseloomustamisel; oma arvamuse põhjendamine ja avaldamine;
- Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega tutvumine; musitseerimine.

5. Muusikaline kirjaoskus

- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- erinevate õpitud rütmide kasutamine laulude õppimisel;
- 2-, 3-, 4- peale taktimõõdu õppimine ja kasutamine;
- helikõrguste ja absoluutsete helikõrguste seoste selgitamine ja kasutamine;
- viiulivõtme ja JO- võtme seoste selgitamine ja kasutamine;
- duuri ja molli äratundmine ja kasutamine, C-a helistikupaari tundmine; G-e ja F-d helistikupaariga tutvumine vajadusel;
- kõikides muusikalistes tegevustes õpitud muusikalise kirjaoskuse kasutamine.

Õppekäigud

- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Digipädevused

1. Teabe haldamine:

- oskus otsida, leida, töödelda, salvestada ja kasutada veebis infot, faile;
- oskus kasutada digivahendeid.

2. Suhtlemine digikeskkondades:

- oskus kasutada suhtlemisel digivahendeid: telefon, tahvel, arvuti;
- oskus kasutada suhtlemisvõrgustikke ja veebikogukondi;
- oskus kasutada meili.

3. Sisuloome:

- oskus koostada, kasutada, täiendada, muuta elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio);
- oskus kasutada vastavalt vanusele erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, Youtube, Dropbox, Spotify, Facebook, Instagram, Google Drive, Muscores jne);
- oskus enda loodud sisu toimetada, täiendada ja muuta;
- oskus ja teadlikkus seoses autoriõiguse ja autoriõiguseta materjali kasutamisel.

4. Turvalisus:

- teadlikkus privaatsuse küsimustest, küberkiusamise olemusest, tehnoloogiliste vahendite kasutamisega seotud terviseriskidest.

5. Probleemi lahendus:

- oskus lahendada lihtsamaid tehnilisi probleeme (rikkeid);
- oskus hinnata probleemi ja leida lahenduseks vahendid.

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine**- aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht.
2. **Pillimäng**- musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi.
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumine ning teostamine, loominguilisus.
4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes.
5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine.
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

Õppesisu ja õpitulemused III kooliastmes

7. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (F. Pacius), Jää vabaks, Eesti meri (V. Oksvort), Eestlane olen ja eestlaseks jään (A. Mattiisen), Laul Põhjamaast (Ü. Vinter), Saaremaa valss (R. Valgre), Oma laulu ei leia ma üles (V. Ojakäär).

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

4. Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

5. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
- kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

6. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab pop-, rokkmuusikat;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;

- on tutvunud Araabia, Juudi, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia: Bali ja Jaava saare, Itaalia, Prantsuse, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Õppesisu:

1. Laulmine

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid.

2. Pillimäng

- pillimänguuskuse rakendamine üksi ja koos muusikaseerides.

3. Muusikaline liikumine

- muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest.

3. Omalooming

- loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

4. Muusikaline kirjaoskus

- muusikalise kirjaoskuse arendamine ja eelnevatel aastatel õpitu kordamine;
- repertuaarist tulenevalt kaheksandik nootide ja taktimõõduga tutvumine;
- ühe märgiga helistikega tutvumine praktilisele muusikaseerimisele toetudes;
- oskussõnavara tundmaõppimine ja kasutamine praktikas.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

- isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- pillikoosseisude tundmaõppimine; (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, elektrofonid);
- Araabia, Juudi, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia: Bali ja Jaava saared, Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika muusikapärandiga tutvumine;
- pop-, rokkmuusikaga tutvumine, Eesti popmuusikaga tutvumine.

Õppekäigud

- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

Digipädevused

1. Teabe haldamine:

- oskus otsida, leida, töödelda, salvestada ja kasutada veebis infot, faile;
- oskus kasutada digivahendeid.

2. Suhtlemine digikeskkondades:

- oskus kasutada suhtlemisel digivahendeid: telefon, tahvel, arvuti;
- oskus kasutada suhtlemisvõrgustikke ja veebikogukondi;
- oskus kasutada meili.

3. Sisuloome:

- oskus koostada, kasutada, täiendada, muuta elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio);
- oskus kasutada vastavalt vanusele erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, Youtube, Dropbox, Spotify, Facebook, Instagram, Google Drive, Musescore jne);
- oskus enda loodud sisu toimetada, täiendada ja muuta;
- oskus ja teadlikkus seoses autoriõiguse ja autoriõigusetu materjali kasutamisel.

4. Turvalisus:

- teadlikkus privaatsuse küsimustest, küberkiusamise olemusest, tehnoloogiliste vahendite kasutamisega seotud terviseriskidest.

5. Probleemi lahendus:

- oskus lahendada lihtsamaid tehnilisi probleeme (rikkeid);
- oskus hinnata probleemi ja leida lahenduseks vahendid.

Hindamine

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine**- aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht.
2. **Pillimäng**- musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis.
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumine ning teostamine, loominguilisus.
4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes.
5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine.
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

8. klass

Õpiväljundid:

1. Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (F. Pacius), Naerata (T. McAulay), Paljajalu (T. Raadik), Saaremaa valss (R. Valgre), Jaanipäev (V. Toomemets).

2. Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

4. Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab pop-, rock-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- on tutvunud Eesti, Balti-, Skandinaavia-, Euroopa riikide, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;

- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetist)
- teab ja tunneb muusikateatri žanre (ooper, operett, ballett, muusikal) ja ajalugu.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride tähendust ja kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
  - ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
  - rondo, variatsioon;
  - pop- ja rockmuusika; džäss- ja süvamuusika;
- kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

Õppesisu

1. Laulmine

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid.

2. Pillimäng

- pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;

- iseseisvate muusikarühmade (koolibänd) moodustamine õpilaste endi poolt või õpetaja soovitusel;
- pillimängu oskuse kasutamine iseenda laulmise saatmisel.

3. Muusikaline liikumine

- muusika meeoleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest.

4. Omalooming

- loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusikaliste väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- pillimängu oskuse, vokaalse eneseväljenduse ja omaloomingu sidumine.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

- isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- pillikoosseisude tundmaõppimine (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, elektrofonid);
- Eesti, Balti-, Skandinaavia-, Euroopa riikide, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaade muusikapärandiga tutvumine;
- pop-, rock-, džäss-, filmi-, lavamuusikaga tutvumine, Eesti popmuusikaga tutvumine;
- eesti pärimusmuusikaga teadlik tegelemine;
- autoriõigustega nendega kaasnevate kohustustega tutvumine ja teadvustamine;
- muusikateatri žanride (ooper, operett, ballett, muusikal) ja ajalooaga tutvumine.

6. Muusikaline kirjaoskus

- muusikalise kirjaoskuse arendamine ja eelnevatel aastatel õpitu kordamine;
- repertuaarist tulenevalt kaheksandik nootide ja taktimõõduga tutvumine;
- ühe märgiga helistikega tutvumine praktilisele musitseerimisele toetudes;
- oskussõnavara tundmaõppimine ja kasutamine praktikas;
- muusikaliste terminite, mõistete, sõnavaraga tutvumine ja nende kasutamine erinevatele muusikavaldkondade lõikes.

Õppekäigud

- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. **Laulmine**- aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine; hääletekitamiseks vajalik kehahoid ja tervislik rüht.
2. **Pillimäng**- musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi.
3. **Omalooming** – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine ning teostamine, loomingulisus.
4. **Muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud** – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes.

5. **Tunnist osavõtu aktiivsus** – aktiivne osalemine tunni eri osades; viisakas ja heatahtlik käitumine.
6. **Tunniväline muusikaline tegevus** – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).